

รายงานการวิจัย

บทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

The Role in Public Services of Muang Pluey Subdistrict Administrative

Organization, Srisomdet District, Roi Et Province

มาลินี วรเชษฐ์¹

รัฐบุรุษ คุ้มทรัพย์²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3,052 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีคิดเห็นต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นอยู่ของประชาชน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนตามลำดับ
2. ประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บทบาท, การบริการสาธารณะ,

¹นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

²รองศาสตราจารย์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

องค์การบริหารส่วนตำบล, ตำบลเมืองเปลือย

Srisomdet district, Roi Et province was not different both the overall and each aspect.

ABSTRACT

The purposes of this study were to study and compare the role in public services of Muang Pluey Subdistrict Administrative Organization, Srisomdet district, Roi Et province classified by personal factors such as gender and education level. Population of the study consisted of 3,052 people in the area. Samples were 354 persons by Taro Yamane's method. The questionnaire with rating scale was used as a tool. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test (One way ANOVA), and least significant difference by Scheffe's method.

The results of the study revealed that:

1. The people's opinion on Muang Pluey Subdistrict Administrative Organization, Srisomdet district, Roi Et province was at high level both in overall and by all aspects, ranked by descending; well-being of citizens, infrastructure, conservation of nature and environment, quality of life and participation of citizens, respectively

2. The opinion of the people with different gender and education level on the role in public services of Muang Pluey Subdistrict Administrative Organization,

Keywords: The Role, Public Services, Administrative Organization, Muang Pluey Subdistrict

บทนำ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน ใช้หลักการกระจายอำนาจที่ส่วนกลางหรือรัฐบาลกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระ โดยที่ ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน กิจกรรมที่ทำได้ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการพัฒนา มีอิสระในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหรือการสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่น ออกข้อบังคับหรือระเบียบต่าง ๆ มาบังคับในเขตการปกครองของตนได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในปัจจุบันมีรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานบริหารงานส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเป็นระดับพื้นฐานได้มีอำนาจในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการ

กระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย การจัดให้มีการเลือกตั้ง เพื่อให้คนในท้องถิ่นนั้นได้มีโอกาสเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเอง มีองค์กรสภาท้องถิ่น มีเขตพื้นที่ในการบริหาร และความรับผิดชอบตามที่มีอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้มีสภาพนิติบุคคล มีรายได้ มีอำนาจในการจัดทำงบประมาณและมีความอิสระในการปกครองตนเอง แต่จะต้องอยู่ในการควบคุมหรือการกำกับดูแลของรัฐ รวมทั้งเป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและจะต้องได้รับการสนับสนุน รวมทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เทศบาลจึงมีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญคือ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของ

ตน ผู้ศึกษาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงสนใจศึกษาบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการศึกษา

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

ด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะในเขตองค์การ

บริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้านเนื้อหา คือ ภารกิจด้านการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความเป็นอยู่ของประชาชน ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3,052 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1) ตัวแปรอิสระ คือ เพศและระดับการศึกษา ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2) ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 5 ด้าน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความเป็นอยู่ของ

ประชาชน ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2558

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3,052 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 101) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 353.65 คน การศึกษานี้จึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง 354 คน แล้วเลือกตัวอย่างจากแต่ละหมู่บ้าน โดยคำนวณตามสัดส่วนค่าร้อยละ และเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรี

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) สร้างแบบสอบถาม แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมาย และสมมติฐานการศึกษา

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนด อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ภาษา เนื้อหา ความครบถ้วนถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาและเพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน

พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้อ่านแล้วเข้าใจง่ายตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา

5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบล ศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

6) นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้ (Try-Out) มาหาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อในแต่ละด้าน โดยวิธี Item-total Correlation และทดสอบด้วยสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7) นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

8) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขออนุญาตจากวิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาเสนอต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2) ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาด้วยตนเอง และได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3) ผู้ศึกษาตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามสถานภาพใช้ค่า F-test (One way ANOVA) t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Item Objective Congruence)

2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่า

สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ค่า F-test (One way ANOVA) t-test แบบ Independent Samples และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สรุปผลการศึกษา

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน 196 คน (ร้อยละ 55.37) รองลงมา เป็นเพศหญิงจำนวน 158 คน (ร้อยละ 44.63) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 123 คน (ร้อยละ 34.75) รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 118 คน (ร้อยละ 33.33) และมีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา จำนวน 113 คน (ร้อยละ 31.92)

2. ประชาชนมีคิดเห็นต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.01) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นอยู่ของประชาชน (\bar{x} =4.08) ด้านโครงสร้าง

พื้นฐาน ($\bar{x} = 4.01$) ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 3.99$) ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน ($\bar{x} = 3.98$) และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{x} = 3.95$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เป็นดังนี้

1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมี 4 ข้ออยู่ในระดับมาก และมี 1 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยได้ดำเนินการก่อสร้างและปรับปรุงถนนให้อยู่ในสภาพดี ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยได้ปรับปรุงซ่อมแซม แก้ไข ระบบสาธารณูปโภค การก่อสร้างอาคาร ถนน ไฟฟ้าแสงสว่าง ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.20$) และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวให้ประชาชนได้รับทราบถึงโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ อบต.จะดำเนินการอย่างชัดเจนและทั่วถึง ($\bar{x} = 4.19$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยมีบทบาทในการบริการสาธารณะน้อยที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยได้ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างทุกแหล่งชุมชนเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ($\bar{x} = 3.37$)

2) ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นราย

ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยมีการดำเนินโครงการในด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหลายโครงการ ($\bar{x} = 4.18$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยดำเนินการรักษาความสะอาดบริเวณถนน ตลาดสด และสถานที่อื่น ๆ ภายในเขต อบต.ให้อยู่ในสภาพดี เป็นที่ชื่นชมของผู้พบเห็น ($\bar{x} = 4.10$) และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาด้านมลพิษต่าง ๆ เช่น น้ำเสีย เป็นต้น ($\bar{x} = 3.93$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยมีบทบาทในการบริการสาธารณะน้อยที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยมีการก่อสร้างสวนสาธารณะ สวนหย่อม หรือลานกีฬาเพิ่มมากขึ้นตามแหล่งชุมชนต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.87$)

3) ด้านความเป็นอยู่ของประชาชน ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้วยการสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมอาชีพเสริมให้กับประชาชนตามหมู่บ้านต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยมีการส่งเสริมให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชน ($\bar{x} = 4.13$) และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลื้อยสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการ

สร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน ($\bar{x} = 4.11$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีบทบาทในการบริการสาธารณะน้อยที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีการส่งเสริมพื้นที่ที่เป็นแหล่งรวมสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ($\bar{x} = 4.01$)

4) ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพอนามัยที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมา องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีการสนับสนุนส่งเสริม การกีฬา นันทนาการ ให้กับนักเรียนเยาวชนและประชาชนในชุมชน ($\bar{x} = 4.11$) และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยจัดให้มีสถานพยาบาล หรือศูนย์สาธารณสุขพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอครอบคลุมพื้นที่ ($\bar{x} = 4.04$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีบทบาทในการบริการสาธารณะน้อยที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีการจัดรถบริการรับส่งนักเรียน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.75$)

5) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมและทุกข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชน ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย ($\bar{x} = 3.99$) และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมุ่งเน้นการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ($\bar{x} = 3.94$) ส่วนข้อที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีบทบาทในการบริการสาธารณะน้อยที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือยมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในลักษณะร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ไขปัญหาและร่วมรับผลประโยชน์ ($\bar{x} = 3.75$)

3. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความคาดหวังจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นอยู่ของประชาชน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามลำดับนั้น การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มีบทบาทในการบริการสาธารณะด้านความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้วยการสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมอาชีพเสริมให้กับประชาชนตามหมู่บ้านต่าง ๆ มีการส่งเสริมให้แต่ละชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชน และการสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการสร้างรายได้ให้กับกลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชนนั้น แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ให้ความสำคัญในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (2546) ที่บัญญัติไว้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม

และวัฒนธรรม และเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่บัญญัติไว้ในด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ให้มีตลาด การท่องเที่ยว กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ การส่งเสริม การฝึกและการประกอบอาชีพ การพาณิชยกรรมและการส่งเสริมการลงทุน ส่วนเรื่องที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยมีบทบาทในการบริการสาธารณะน้อยที่สุดคือการส่งเสริมพื้นที่เป็นแหล่งรวมสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเรื่องดังกล่าวอาจไม่มีความโดดเด่นเท่าที่ควร ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จะต้องมีการส่งเสริมในเรื่องดังกล่าวนี้ให้มากยิ่งขึ้น

ผล การ ศึกษา นี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ อุไร ภาควิชัย (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่าความคิดเห็นของประชาชน

ที่มีต่อระดับประสิทธิภาพการให้บริการ สาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ศาลายาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ สูงที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และยังคงคล้องกับการศึกษาของ ฐิติพงศ์ ทิพย์อักษร (2554 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าเทศบาลบริการสาธารณะด้านด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก

การบริการสาธารณะที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ตอบทบาทในการบริการสาธารณะในระดับรองลงมา คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตามในด้านโครงสร้างพื้นฐานนี้ เรื่องที่องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย ดำเนินการมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยได้ดำเนินการก่อสร้างและปรับปรุงถนนให้อยู่ในสภาพดี องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยได้ปรับปรุงซ่อมแซม แก้ไข ระบบสาธารณูปโภค การก่อสร้างอาคาร ถนน ไฟฟ้าแสงสว่าง ได้เหมาะสม และองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยมีการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวให้ประชาชนได้รับทราบถึงโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ อบต. จะดำเนินการอย่างชัดเจนและทั่วถึง ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือยได้ให้ความสำคัญในการบริการและ

อำนวยความสะดวกต่อการดำรงชีวิตของประชาชนเป็นอย่างดี

ส่วน การบริการสาธารณะที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเปลือย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ตอบทบาทในการบริการสาธารณะในระดับน้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชน การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และโครงการต่างๆ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย และบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ซึ่งโดยเจตนาของกรมการกระจายอำนาจการปกครองนั้นก็เพื่อที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมรับผิดชอบการดูแลตนเองและท้องถิ่นของตน

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริการสาธารณะควรคำนึงถึงหลักความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นในการจัดบริการ (Local Accountability) ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งภารกิจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทในสังคม จะมีความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างไร หลักการทั่วไปประการหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นว่าภารกิจใดจะส่งมอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใด จะต้องพิจารณาหลักสำคัญ ซึ่งได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นหรือผู้ได้รับผลประโยชน์ จากบริการสาธารณะนั้นตั้งอยู่ในถิ่นฐานอยู่ในเขตพื้นที่ใด ยกตัวอย่างเช่น ถ้าบริการสาธารณะใดส่งผลต่อคนในเขตพื้นที่ท้องถิ่น

นั้น โดยเฉพาะ ก็ควรจะมีการถ่ายโอนการให้บริการสาธารณะดังกล่าวให้โดยตรง

ประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือ อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ปราณี อินทวงศ์ (2550 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลบางกะดี ของผู้มาใช้บริการที่มีเพศต่างกัน พบว่ามีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือควรติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างทุกแห่งชุมชนเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

2) ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลเมือง

เป็ลือควรก่อสร้างสวนสาธารณะ สวนหย่อมหรือลานกีฬาเพิ่มมากขึ้นตามแหล่งชุมชนต่างๆ

3) ด้านความเป็นอยู่ของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือควรส่งเสริมพื้นที่เป็นแหล่งรวมสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ

4) ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือควรมีการจัดรถบริการรับ ส่งนักเรียน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง

5) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเป็ลือควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในลักษณะร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ไขปัญหาและร่วมรับผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

3) ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

จิตติพงษ์ ทิพย์อักษร. 2554. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. ปรินญาณิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ที่ว่า การอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. 2557. ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ พ.ศ.2556.

เอกสารอัดสำเนา.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. 2541. หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

_____ . 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ราชกิจจานุเบกษา. 2542. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542..